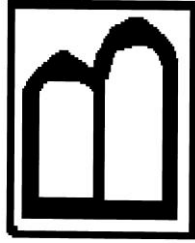

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکتري رشته پزشکی

عنوان:

تعیین اثربخشی رژیم چهار دارویی آموکسی سیلین، تتراسیکلین، امپرازول و بیسموت

بر ریشه کنی هلیکوباکتر پیلوری در بیماران با شکایت دیس پپسی

استاد راهنما:

دکتر افشین هوشیار

استاد مشاور:

دکتر شهرام حبیب زاده

نگارش:

امین باقری

تابستان ۱۳۹۳

شماره پایان نامه:

۰۴۸۳

سپاس و ستایش خدای را جل و جلاله که آثار قدرت او بر چهره روز روشن، تابان
است و انوار حکمت او در دل شب تار، درفشان . آفرین گاری که خویشتن را به ما
شناساند و درهای علم را بر ما گشود و عمری و فرصتی عطا فرمود تا بدان، بنده
ضعیف خویش را در طریق علم و معرفت بجا زمانی .

ماحصل آموخته هایم را تقدیم می کنم به آنان که مهر آسمانی شان آرام بخش آلام

زمینی ام است

به استوارترین تکیه گاهم، دستان پرمهر پدرم

به سبزترین نگاه زندگیم، چشمان سبز مادرم

که هرچه آموختم در مکتب عشق شما آموختم و هرچه بکوشم قطره ای از دریای بی

کران مهربانیتان را سپاس نتوانم بگویم.

امروز هستی ام به امیدی شماست و فردا کلیدی باغ بهشتم رضای شما ره آوردی گران

سنگ ترازایی ارزان نداشتم تا به خاک پایت نان نثار کنم، باشد که حاصل تلاشم نسیمی

گونه غبار خستگیات را بزدايي.

تقدیم به مادر همسر عزیزم

او که آفتاب مهرش در آستانه قلبم همچنان پابرجاست و هرگز غروب نخواهد کرد.

تقدیم به خواهر و برادرانم:

که همواره در طول تحصیلم متحمل زحماتم بودند و تکیه گاه من در مواجهه با

مشکلات، و وجودشان مایه دلگرمی من می باشد.

تقدیم به همسر عزیزم

به پاس تعبیر عظیم و انسانی اش از کلمه ایثار و از خودگذشتگی،

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدی بخش وجودش که در این سردترین روزگاران

بهترین پشتیبان است،

به پاس قلب های بزرگ اش که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهِش به

شجاعت می گرای

و به پاس محبت های بی دریغش که هرگز فروکش نمی کند ...

و با تقدیر و تشکر شایسته

از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر افشین هوشیار که در مقام استاد راهنما و جناب آقای دکتر شهرام حبیب زاده که در مقام استاد مشاور، با نکته های دقیق و بجا صحیفه های سخن را علم پرور نمود و همواره راهنما و راه گشای نگارنده در اتمام و اکمال پایان نامه بودند.

و با تقدیر و تشکر از دوستان عزیز همیشه همراهم جنابان دکتر بهمن محمدزاده، دکتر اشکان پور واحد، دکتر مرتضی صالحی، دکتر هادی محسنی فر و دکتر اشکان خیرجویی.

و تقدیم به

تمام بیمارانی که طب را بر بالینشان آموختم

باشد التیام بخش جزئی از دردشان باشم

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول کلیات.....	۱
۱-۱- مقدمه و بیان مساله.....	۲
۱-۲- تعریف واژه‌های کلیدی.....	۴
۱-۳- اهداف و فرضیات.....	۵
۱-۳-۱- هدف کلی.....	۵
۱-۳-۲- اهداف اختصاصی.....	۶
۱-۳-۳- فرضیات تحقیق.....	۶
۱-۳-۴- هدف کاربردی.....	۷
فصل دوم پیشینه تحقیق.....	۸
۲-۱- گاستریت.....	۹
۲-۱-۱- گاستریت حاد.....	۹
۲-۱-۲- گاستریت مزمن.....	۱۰
۲-۱-۲-۱- گاستریت نوع A.....	۱۱
۲-۱-۲-۲- گاستریت نوع B.....	۱۳
۲-۱-۲-۳- درمان گاستریت مزمن.....	۱۴
۲-۲- عفونت هلیکوباکتر پیلوری.....	۱۵
۲-۲-۱- مورفولوژی.....	۱۵
۲-۲-۲- اشکال کوکئید.....	۱۶
۲-۲-۳- اپیدمیولوژی در جهان و استان اردبیل.....	۱۷
۲-۲-۴- روشهای تشخیص هلیکوباکتر پیلوری.....	۱۹
۲-۳- مطالعات مشابه.....	۲۴
۲-۳-۱- مطالعات داخلی.....	۲۴

۲۸	۲-۳-۲ مطالعات خارجی.....
۳۰	فصل سوم مواد و روش ها.....
۳۱	۳-۱ نوع مطالعه.....
۳۱	۳-۲ محیط پژوهش.....
۳۱	۳-۳ جامعه آماری و حجم نمونه.....
۳۱	۳-۴ روش گردآوری اطلاعات.....
۳۲	۳-۵ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری.....
۳۲	۳-۶ معیار ورود.....
۳۳	۳-۷ معیار خروج.....
۳۳	۳-۸ ملاحظات اخلاقی.....
۳۳	۳-۹ محدودیت مطالعه.....
۳۴	۳-۱۰ متغی های مطالعه.....
۳۵	فصل چهارم نتایج.....
۴۶	فصل پنجم بحث و نتیجه گیری.....
۴۷	۵-۱ بحث.....
۵۰	۵-۲ نتیجه گیری.....
۵۱	۵-۳ محدودیت های پژوهش.....
۵۱	۵-۴ پیشنهادات.....
۵۲	منابع.....

فهرست نمودار ها

عنوان	صفحه
نمودار ۴-۱ : فراوانی نسبی بیماران به تفکیک جنسیت	۳۶
نمودار ۴-۲ : فراوانی بیماران به تفکیک سن	۳۷
نمودار ۴-۳ : فراوانی نسبی بیماران به تفکیک روش تشخیص	۳۹
نمودار ۴-۴ : فراوانی نسبی بیماران به تفکیک افراد پایان دهنده مطالعه	۴۰
نمودار ۴-۵ : فراوانی نسبی بیماران به تفکیک ریشه کنی عفونت	۴۲

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۴-۱ : یافته های آندوسکوپی بیماران.....	۳۸
جدول ۴-۲ : بررسی عوارض قابل تحمل در بیماران.....	۴۱
جدول ۴-۳ : میزان بهبودی بیماران	۴۳
جدول ۴-۴ : میزان بهبودی بیماران به نفکیک جنسیت	۴۴
جدول ۴-۵ : میزان بهبودی بیماران به نفکیک سن	۴۵

تعیین اثربخشی رژیم چهار دارویی آموکسی سیلین، تتراسیکلین، امپرازول و بیسموت بر ریشه کنی هلیکوباکتریلوری در بیماران با شکایت دیس پپسی

چکیده

مقدمه و بیان مسئله : هلیکوباکتریلوری یکی از شایع ترین عفونت های انسانی است و حدود نیمی از جمعیت جهان حامل این میکروارگانیسم هستند . درمان باکتری مذکور دشوار و درمان موفق آن نیازمند تجویز توام دو یا چند داروی ضد میکروبی است. مؤثرترین رژیمهای درمانی قابل مشاهده در مطالعات ایرانی ، رژیمهای چهار دارویی مبتنی بر کلاریترومایسین یا فورازولیدون بوده اند . علیرغم این، نظر به عوارض شایع فورازولیدون و هزینه بالای کلاریترومایسین و روی آوردن پزشکان ایرانی به مترونیدازول که در ایران با مقاومت بالایی روبرو شده است و نیز عوارض و مقاومت بسیار کم گزارش شده به تتراسیکلین و آموکسی سیلین ، از این رو بر آن شدیم این رژیم دارویی را در گروه بزرگی از بیماران ایرانی مبتلا به دیس پپسی H pylori مثبت انجام دهیم.

مواد و روش ها : این مطالعه به روش کارآزمایی بالینی و بر روی ۱۸۸ بیمار، که با شکایت دیس پپسی به درمانگاه بیمارستان امام خمینی شهرستان اردبیل مراجعه کرده بودند صورت پذیرفت . پس از تایید تشخیص عفونت (به وسیله پاتولوژی و RUT)، بیماران وارد مطالعه شدند . به بیماران ۱۴ روز رژیم چهار دارویی روزانه تتراسایکلین (۱۰۰۰mg) ، بیسموت ساب سیترات (۴۹۸mg)، آموکسی سیلین (۲۰۰۰ mg) و پنتوپرازول (۴۰ mg) دوبار در روز تجویز شد. سپس بیماران به مدت ۴ هفته تحت درمان نگهدارنده با پنتوپرازول (۴۰ mg) دوبار در روز قرار گرفته و ۲ هفته پس از قطع آن، تمامی بیماران تحت تست تنفسی اوره (UBT) با کربن ۱۳ قرار گرفتند. از بیماران خواسته شد عوارض جانبی قابل توجه را به اطلاع پزشک معالج برسانند . اطلاعات حاصله با نرم افزار آماری SPSS v16 مورد آنالیز آماری قرار گرفت.

نتایج : از بین ۱۸۸ بیمار، ۷۴ نفر (۳۹/۴٪) مرد و ۱۱۴ نفر (۶۰/۶٪) زن و میانگین سنی بیماران $42/59 \pm 12/32$ سال بود. قبل از شروع تجویز دارو از تمامی بیماران آندوسکوپی به عمل آمد که گاستریت شایع ترین یافته آندوسکوپی آنها بود .. ۱۸۵ نفر (۹۸/۵ درصد) مطالعه را به پایان رسانده و ۳ بیمار (۱/۵٪) به دلیل سردرد شدید و درد شدید شکم دوره درمانی را نیمه تمام گذاشتند . در ۱۵ بیمار عوارض جانبی قابل تحمل مشاهده شد که شایع ترین آن تهوع بود . ریشه کنی موفقیت آمیز عفونت در ۱۷۰ بیمار (۹۱/۸۹ درصد) مشاهده شد و درصد ریشه کنی با آنالیز Per protocol ۹۱/۸۹ درصد و Intention to treat ۹۰/۴۲ درصد محاسبه گردید.

نتیجه گیری: این مطالعه نشان داد که این رژیم چهار دارویی با میزان ریشه کنی بسیار بالا، هزینه پایین و عوارض کم، می تواند به عنوان یک رژیم خط اول در ریشه کنی این عفونت بکار گرفته شود.

کلید واژه : آموکسی سیلین، تتراسیکلین، امپرازول، بیسموت، هلیکوباکتریلوری